

ОСНОВНИ ПРАВА НА ЧОВЕКА И ГРАЖДАНИНА

Преподавател: доц. д-р Наталия Киселова

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Идейно-философски предпоставки за правата на човека. Античност, средновековие, значение на християнството.
2.	Естествено-правна школа и нейното развитие . Естествени и позитивни права.
3.	Понятие за правата на човека.
4.	Права на човека, права на личността и права на гражданина.
5.	Индивидуални и колективни права.
6.	Концепция за трите поколения права на човека.
7.	Конституционен статус на гражданите. Понятие и обхват.
8.	Гражданство. Гражданство в националната държава и на Европейския Съюз.
9.	Принципи на конституционния статус на гражданите.
10.	Система на основните права на гражданите. Класификации на основните права.
11.	Основни лични права на човека.
12.	Същност на политическата свобода. Модели на политическата свобода в зависимост от отношението ѝ към публичната власт. Основни политически права на гражданите
13.	Основни социално-икономически и културни права на гражданите.
14.	Основни задължения на гражданите.
15.	Система на юридическите гаранции за правата на човека.
16.	Право на защита.
17.	Извънредно положение и основни права на гражданите. Стандарти. Дерогиране на основни права.
18.	Конституционно правосъдие и защита на основните права на гражданите.
19.	Институцията на омбудсмана и защитата на основните права.
20.	Международните актове за правата на човека като част от вътрешното право. Универсални и регионални стандарти.
21.	Защитата на основните права пред Европейския съд за правата на човека.
22.	Защитата на основните права в Европейския съюз. Европейски омбудсман.
23.	Съд на Европейския съюз.

Библиография

Основна:

1. Йонко Йотов. Европейски стандарти за защита на правата на човека. София, 1996.
2. Йонко Йотов. Увод в международната защита на правата на човека. София, 2001.
3. Нено Неновски. Правата на човека. София, 1994.
4. Емилия Друмева, Цветана Каменова, Права на човека. Пловдив, 2000.
5. Основни права на човека и гражданина. Авторски колектив, под ред. на проф. Евгени Танчев. София, 1998.
6. Права на човека. Сборник от международни документи. ООН, 1992. Превод на МВнР.
7. А. Х. Робъртсън, Дж. Г. Мерилс. Правата на човека в света днес. Увод в изучаването на международната закрила на правата на човека. София, 1994.
8. Дона Гомиен. Кратко ръководство по Европейската конвенция за правата на човека. Информационен и документационен център на Съвета на Европа. София, 1995.
9. П. ван Дайк, Г.Й.Х. ван Хууф. Европейската конвенция за правата на човека - теория и практика. София, 2000.
10. Харис, Д., М. О'Бойл, К. Уорбрик, Право на Европейската конвенция за правата на човека, С., Сиела, 2015.
11. The United Nations and the Human Rights. A Critical Appraisal. Edited by Philip Aston. Oxford, Clarendon Press.

Допълнителна:

1. Чернева, Б., Понятие за основни права (Една европейска правна традиция), С., Авангард Прима, 2011.
2. Вълканов, В., Българското гражданство, С., Изд. на БАН, 1978.
3. Вълканов, В., Основните задължения на гражданите в Народна република България, С., Изд. на БАН, 1987.
4. Вълканов, В., Основните права на гражданите в Народна република България и тяхната правна защита, С., Изд. на БАН, 1990.
5. Киров, Пл., Върху правото на мнение. // - В: Конституционни изследвания 2012 – 2013 г. Конституционноправна защита на основните права и свободи, С., Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2014.
6. Киров, Пл., Демократични стандарти за функциониране на изборителните системи. // - В: Конституционни изследвания 2010-2011 г. Двадесет години от приемането на четвъртата българска Конституция – конституционен консенсус и конституционни конфликти, С., Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2014.
7. Киров, Пл., За допустимите граници на разширяването на изборителното право. // – В: Конституционни изследвания 2012-2013 г. Конституционноправна защита на основните права и свободи, С., Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2014.
8. Киров, Пл., Изборителна система и политическа стабилност. // - В: Съвременно право, 2002, № 6.

9. Киров, Пл., Конституиране на представителното управление в България, С., Сиела, 2015.
10. Киров, Пл., Конституционноправни проблеми на електронното гласуване. // - В: Конституционни изследвания 2010-2011 г. Двадесет години от приемането на четвъртата българска Конституция – конституционен консенсус и конституционни конфликти, С., Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2014.
11. Киров, Пл., Принцип за уседналост в контекста на скритата ревизия на Конституцията. // - В: Конституционни изследвания 2010-2011 г. Двадесет години от приемането на четвъртата българска Конституция – конституционен консенсус и конституционни конфликти, С., Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2014.
12. Киров, Ст., Правата на българските граждани, С., печатница Книпеграф, 1942.
13. Киселова, Н., Политически права на българските граждани, С., Сиела, 2017.
14. Права человека, отв. ред. Е. А. Лукашева, 2-е изд., перераб., М., Норма, 2012.
15. Права человека и правовое социальное государство в России, отв. ред. Е. А. Лукашева, М., Норма, 2014.
16. Права человека: энциклопедический словарь, отв. ред. С. С. Алексеев, М., Норма, 2013.
17. Танчев, Е., Политическите права на гражданите в конституционализма на САЩ, С., Изд. на БЗНС, 1989.
18. Янкулова, Р. Конституционното правосъдие и защитата на основните права, С., Сиела, 2020.
19. Alexy, R., A Theory of Constitutional Rights, Oxford, Oxford University Press, 2006.
20. Andrews, J. A., Hines, W. D., Keyguide to information sources on the International Protection of Human Rights, L., Mansell Publishings Limited, 1987.
21. Barile, P., Cheli, E., Grassi, S., Istituzioni di diritto pubblico, Quindicesima ed., Padova, Wolters Kluwer Italia Srl, 2016.
22. Bellamy, R., Citizenship: A Very Short Introduction, Oxford, Oxford University Press, 2008.
23. Bradley, A. W., K. D. Ewing & C. J. S. Knight, Constitutional & Administrative Law, Sixteenth ed., L., Pearson, 2015.
24. Rainey, B., Human Rights Law. Concentrate, 2nd ed., Oxford, Oxford University Press, 2014.
25. Schütze, R., European Constitutional Law, 2nd ed., Cambridge, Cambridge University Press, 2016.

Дата: септември 2020 г.

Съставил:

доц. д-р Наталия Киселова